

**NE NEDELJE — BREZ »NEDELJE«**, ki je edini verski tednik Slovencev. Če ga ne bomo, si ga naroči. Mnogi ga naročijo svojim v tujino ali če gredo po svetu, pa so v nevarnosti, da bi pozabili na sveto vero. »Nedelja« je list vsake katoliške družine! Piši po izvod na ogled na upravo: Maribor, Koroška cesta 5!

Lipa. Niti dobro se še ni vsahnila zemlja na grobu nesrečno preminulega Maučeca, pa so že zopet otožno zadoneli mrtvaški zvonovi ter oznanjali žalostno smrt 20 letnega Matjašca Franca, ki je bil v petek, 18. maja, zvečer ob pol osmih zadet od smrtne kroglice obmejnega varnostnega organa. Mladenič je omenjenega dne v družbi dveh tovarišev hotel v Gerlinčih prekoračiti državno mejo. Toda pri prvem poskusu jih je službujoči graničar zavrnil, zato so srečo poskušali na drugem mestu. Plazili so se skozi žito, a sreča jim tudi tu ni bila naklonjena, kajti graničar je opazil premikajoče se žito, zato je postal pozoren in se začel bližati sumljivemu kraju. Ko je opazil tihotapce, jih je po predpisih zaustavil, a oni se za njegove stoj-klice niso zmenili, temveč so se spustili v divji beg. Graničar je dvalkrat ustrelil preko njih, da bi jih zaustavil, a tudi to svarilo ni zaleglo, zato je v tretje ustrelil in zadel Matjašca v hrbet tako, da se je kakih 270 korakov od meje mrtve zgrudil. — Premišljena je od nas učiteljica Železnik Bogdana.

Kukeč. V soboto, 13. maja, zvečer se je pojavil požar v hlevu posestnika Oškola Ludovika. Iz hleva se je ogenj razširil tudi na šupo in je obe poslopji vpepeli. Gospodar se je omenjenega večera nahajal v hlevu in dajal oboleli kravi neka zdravila. Pri tem opravilu si je svetil z lučjo brez stekla. Ko je luč odložil in za nekaj časa šel v sobo, se je vnela slama, od katere se je ogenj prenesel na lesene stene. Iz sobe se vrnivši gospodar ni mogel drugega ukreniti, kot rešiti živino iz gorečega hleva. Škode je za 10.000 din.

Tešanovec. Nekega dne v prejšnjem tednu se je nebo nenadoma stemnilo in je začela padati toča, da je v kratkem času po nekaterih mestih

žitna polja popolnoma uničila. Le sreča, da obseg te pogubonosne padavine ni bil ravno velik. Satahovec. V nedeljo, 14. maja, popoldne so na Muri v mlino posestnika Ritoper Alojza in drugih solastnikov mleli večjo količino koruznih storžev. Ker so pri tem verjetno imeli zelo stisnjene kamne, so se kresale iskre, ki so zanetle zmetek storžev, od katerega se je vnel leseni obod in od njega ostalo poslopje. Ogenj je vse skupaj uničil. Skupna škoda, ki je do polovice krita z zavarovalnino, znaša nad 200.000 din.

Pertoča. Pri nas bodo še letos po predvidevanju okrajnega cestnega odbora gradili most čez Ledavo, ki bo stal nad 90.000 din. Tudi v Šalovcih se bo še letos pričelo z gradnjo železobetonskega mostu čez Krko, ki bo stal okrog 350.000 din. Vsa čast banški upravi, ki v zadnjem času posveča toliko pozornost cestnemu prometu v naših krajih.

Dolnja Lendava. Občutna nesreča je zadela okrog 160 delavk pletilne tovarne Blan iz Bartoš, ki so kar na lepem postale brezposelne. Omenjena tvrdka se namreč iz neznanega vzroka seli iz Lendave v Karlovac, kjer gotovo ne bo tako dobro uspevala, ker delavne moči najbrž ne bo dobila za tako nizko ceno kot pri nas.

Kobilje. Naši gasilci so prejšnjo nedeljo praznovali 50 letnico obstoja. Za to slovesnost so se dobro pripravili, a sporeda niso mogli izčrpati, ker jih je motil dež, ki je bil zelo potreben.

## Socialna in zdravstvena pomoč severni meji

V zadnjem času prireja Državni higienski (zdravstveni) zavod v Ljubljani številne zdravstvene tečaje v krajih na naši severni meji. Njegov namen je, da vzbudi med prebivalstvom večje zanimanje za zdravstvena vprašanja, za higiensko povzdigo domačije in vasi ter pouče ljudstvo o nujnih pogojih za ohranitev zdravja. Ti tečaji so opremljeni z majhno potujočo razstavo, ki vsebuje slike in mulate iz najvažnejših zdravstvenih panog, pa tudi najpotrebnejše pripomočke za pravilno nego dojenčkov. Razstavo, ki je nameščena skozi teden dni v šolskem poslopju ali v društveni dvorani, spremlja zaščitna sestra, ki razstavljene predmete razlaga in poučuje obiskovalce razstave. Ob večernih in jutranjih urah, kakor je krajeno bolj prikladno, so predavanja zdravnikov ali sestre, kjer se obravnavajo zlasti vprašanja splošne higiene, nege dojenčev, nalezljivih bolezni in male asanacije (zbojšanja). Vsako predavanje se zaključuje s filmom zdravstvene vsebine. Ti filmi so nazorni, zelo priljubljeni in ker so vsi vzeti iz vaškega življenja, lahko razumljivi in spodbudni. Zanimivo in značilno za ukažljivost našega kmečkega prebivalstva je dejstvo, da je poljudno-zdravstvenega štiva, s katerim razpolaga vsaka taka razstava in ki se deli brezplačno, vedno premalo, pa najsi bodo to knjige, brošure ali letaki o zdravstvenih vprašanjih. — Higienski zavod je pripravil več-

je število kaset z materialom za prvo pomoč, ki jo ob priliki zdravstvenega tečaja pokloni krajevni šoli, po potrebi pa tudi okoliškim.

Da bi se čim bolj povzdignila skrb za dojenčke, ki je važen zdravstven in narodnostni problem, obiskuje sestra ob času tečaja družine z dojenčkom na domu ter poučuje matere o pravilni negi. Ker pa je radi revščine materam mnogokrat nemogoče oskrbeti celo najnujnejše za dojenčka, je »Društvo prijateljev Slovenskih goric« velikušno prisloščilo akciji Higienskiga zavoda na pomoč s tem, da je oskrbelo opreme za dojenčke, ki jih zaščitna sestra na svojih posetih deli revnim materam. Oprema za dojenčke sestoji iz plenice, nepremočljivega platna, srajčke, steklenice z gumijastim natikom, mila, posipalnega praška in brisače. Delo, ki ga vrši »Društvo prijateljev Slovenskih goric«, zlasti njegova agilna podpredsednica gospa Klara Majcan, je zgledno in zasluži vse priznanje. Doslej je Društvo pripravilo okrog 350 oprem za dojenčke.

Zdravstveni tečaji po omenjenem načrtu so se že priredili na Ptujski gori v Halozah, v Slov. goricah pa v Gornji Radgoni, Apačah, pri Sv. Ani in pri Mariji Snežni. Akcija se nadaljuje in bodo v bližnji bodočnosti prirejani še enaki tečaji pri Sv. Jakobu v Slov. goricah, v Jarenini, št. Ilju, na Sladkem vrhu, v Zgornji Sv. Kungo-

Gospe. Alojzija je vedela, kaj se v tem času tam godi.

»Da,« si je dejala odločno, »nora sem bila. Toda kdo bi mogel vedeti, da se bo stvar tako končala?«

V tem trenutku so se vrata odprla. Preden se je Alojzija ozrla, je zaslišala Skanlonove besede:

»Ali nimate drugega dela?«

Ne da bi čakal na odgovor, je odšel v svojo sobo. Očividno je bil slabo razpoložen.

Tipkarica se je vrnila k stroju. Naglo je začela tipkati.

Telefon se je oglašil.

»Pisarna odvetnika Skanlona,« je rekla Alojzija v slušalko.

»Pokličite gospoda Skanlona,« je velel na drugi strani voda odločen moški glas.

»Koga naj javim?«

»Slavsona od dnevnika.«

»Potrpite za trenutke!«

Spojila ga je z odvetnikovim telefonom. Ko je zaslišala odvetnikov glas, je obesila slušalko, čez nekaj časa pa jo je previdno spet vzela v roko in prisluškovala.

»Poslušaj, Skanlon, ali bo prav takole: Ko je g. Skanlon doznal, da so ga v drugem okraju določili za kandidata, se je on samo smejal in skromno izjavil, da se ne čuti sposobnega za tako mesto. Rekel pa je tudi, da če prebivalci vztrajajo pri svoji nameri, sprejme kandidaturu in če bo izvoljen, se bo z vsemi močmi boril za pravice ljudstva.«

»Izvrstno!« se je zasmel odvetnik. »Boljše tudi jaz ne bi mogel napisati. Hvala lepa!«

»Veseli me, da si zadovoljen!« je odvrnil novinar. »Upam, da me boš po volitvah povabil na likof.«

»Vak način! Seveda, če ne bomo pogoreli.« »Sedaj pa še nekaj! Ali je kaj novega v zadevi Mateskaj?«

»Ne vem. Še nisem govoril z njo. Ta vražji preiskovalni sodnik me ne pusti k njej.«

»Tem bolje. Tudi to bomo porabili za vzbujenje javnega mnenja v tvoj prilog. Potrpi, bo že prišel čas, da boš videl svojo malo varovanko. Veruj mi, lepa deklica.«

»Mogoče. Toda zdi se mi, da bi vendar bilo bolje, če bi jaz bil poslušal svojo pamet, ne pa tvojo in bi bil odklonil to stvar. Denarja tako ne bom videl, poleg tega pa mi vzame mnogo časa...«

»Toda človek, misli na javnost. Verjemi mi, da v Pikertonu ni denarja, ki bi z njim mogel plačati reklamo, kakor ti jo bo naredila ta stvar. Ali si poslanski kandidat more želeči kaj boljšega, kakor to, da je pred volitvami nekaj tednov zagovornik kake obtoženke.«

Na drugi strani se je slišal vzdih.

»Morda imaš prav. Oh, če bi tudi ženske imele volilno pravico! Do solz bi jih ganil.«

S tem se je razgovor končal. Skanlon je obesil slušalko. Isto je storila tudi tipkarica. Spet je začela tipkati.

ob koncu 18. stoletja še 175.000 plemiških rodbin. Če torej v Franciji po kakih novih pravilih ne bo nastalo kako novo plemstvo, ne bo čez kakih 200 let niti sledu več o prejšnjem francoskem plemstvu. Čez 60 let bo namreč v Franciji le še 2700 plemiških družin in čez 100 let nato komaj še 1000.

### Dolga stavka

V majhnem francoskem mestu Barb pri Bordoju meščani že 17 let stavkajo. Ko so bile nedavno volitve v mestni svet, ni bilo niti enega meščana na volišče, tudi se ni nihče potegoval, da bi bil župan. In to traja že od leta 1922. Mesto bo še naprej imelo komisarja, ki ga upravlja. Vzrok tej svojevrstni stavki pa je v globi, ozi-

ti, v Selnici ob Dravi, v Marenbergu, Vuzenici ob Dravi in v Dravogradu.

Prebivalstvo, kateremu so tečaji in razstave namenjeni, naj se v obilnem številu posluži lepe prilike, da si pridobi znanja za ohranitev zdravja in varstva pred boleznimi, tem bolj, ker je vse, kar se nudi ob tej priliki, popolnoma brezplačno. Zlasti matere in dekleta naj ne zamude pouka in predavanj. Čim večje bo število obiskovalcev, tem večji bo tudi trajni uspeh akcije.

## Naši rajni

Šmartno pri Slovenjgradcu. Štiri nove gomile v štirinajstih dneh na naši božji njivi — tri izmed njih pokrite z belim cvetjem! Ni se še posušila zemlja na svežem grobu Ose Josipine, soproge veleposestnika iz Dobrove, že je moral grobar vnovič zasaditi lopato za zadnji dom Roze Kac, p. d. Kušter, posestnice v Šmartnem. Le-ta je bila vzorna članica Marijine družbe in je bila položena v grob, okrog 65 let stara, še vedno kot dekle. Na zadnji poti so jo spremljale tovarišice in mnogi drugi. Pokojnica je bila zelo blagega značaja in vsak je našel v njeni hiši pomoč. — Tragično je preminul po mučni bolezni vrl mladenič Brezovnik Simon, trgoveški sotrudnik iz Šmartna. Umrl je na posledicah prometne nesreče blizu Guštanja, ki se je pripetila v jeseni preteklega leta. Z užaloščeno rodino, katere člani so tako tesno povezani med seboj v iskreni ljubezni, živo sočustvuje vse naše prebivalstvo. Pokojnika so vsi poznali kot veselega in dobrega fanta, ki je delal prav rad v družini in se posebno zanimal za igre. Zato je imel pogreb, ki je pričel najbolj jasno, kako priljubljen je bil. Na njegovem grobu so se nagrmadili krasni veneci iz belega majskega cvetja. Njega so pokopali

Bodoče matere morajo paziti, da se izognejo vsaki lenivi prebavi, posebno zaprtju, z uporabo naravne »Franz-Josefove« grenke vode. »Franz-Josefova« voda se lahko zavziva in učinkuje že po kratkem času brez neprijetnih pojavov.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485, 25. V. 35.

v nedeljo, v torek, 16. maja, pa je jok zvonov oznanjal, da imamo zopet mrliča, 20 letno Cilko Aber, p. d. Škrubejevo iz Šmartna. Zopet je Bog presadil cvetko iz vrta Marijinega v svoje nebeške livade. Pobralla jo je zavrtna jetlika. Umrla je s smehljajem na ustih. Hodili so jo trumoma kropiti in njen pogreb je bil nadvse ganljiv. Zgrnila se je k njenemu grobu vsa šmartska mladina. Pogreb je bil na četrtki, na dan Vnebohoda našega Gospoda. Prednica Marijine družbe je v lepih poslovnih besedah izrekla zahvalo v njenem imenu vsem, ki so jo tolažili v njeni bolezni. Dekleta pa so zapela ono prelepo: »Spomladi vse se veseli...« — Počivajte v miru, ki ste nas zapustili! — Žalujemo ostalim naše sožalje!

Sv. Barbara pri Mariboru. Sredi cvetoče pomladi se je poslovil od zemeljskega življenja vzoren mož Avguštin Štuber. Bil je dober družinski oče, skrben gospodar in radi tihga in mirnega značaja pri vseh splošno priljubljen. Njegovo geslo je bilo: molli in delaj. Na zadnji poti ga je spremljala ogromna množica ljudi. Zapustil je žalujočo ženo in otroke, katerim izrekamo sožalje — rajni pa naj počiva v miru!

Sv. Barbara v Slov. goricah. Žalost je napolnila srca, ko so v nedeljo, 23. aprila, zapeli zvonovi zadnji pozdrav blagi materi in dobri ženi Mariji Kranberger. Rajna je zapustila moža ter dva nepreskrbljena otročička. Po preteku desetih dni pa je neizprosna smrt ugrabila v isti hiši njeno mater Terezijo Škofič. Bila je skromna in delavna skozi vse življenje. Bog jima daj večni mir in pokoj — žalujemo domačim pa naše sožalje!

Razkrižje pri Ljutomeru. Zadnji teden smo spremljali k zadnjemu počitku znanega nam prijatelja Franca Smolkoviča iz vasi Veščica, katerega je v njegovih srednjih letih življenja poklical Vsemogočni k sebi. Na poti Ljutomer—Sv. Jurij ga je med vožnjo s kolesom začela kap, kjer so ga našli zjutraj mrtvega. Bog mu bodi usmiljen sodnik! — Žalujemo naše sožalje!

Orehova vas-Silvnica pri Mariboru. V sredo, 10. maja, smo položili k večnemu počitku uglednega in obče priljubljenega, vzornega gospodarja

## Spominki na sv. birmo!

Sv. birma je zakrament, zato je prav, ako daste mladini kot spominke na sv. birmo predvsem molitvenik in rožni venec!

Na zalogi imamo sledeče molitvenike:

- »Angelček«
- »Sveta pomlad«
- »Življenje mojega življenja«
- »Pri Jezusu«
- »Ključek nebeški«

Posebno pa Vam priporočamo najlepši slovenski molitvenik z mnogimi barvanimi slikami »Bogu hvala«. Ta molitvenik bo za vse življenje najboljši spremljevalec Vaših otrok! Preden kupite kak drug molitvenik, si oglejte tega!

Rožne vence imamo na zalogi vseh vrst in vseh barv: steklene, koščene, lesene, biserne, v škatlicah, v usnjati torbici.

Venci za birmanke, voščeni in svileni!

Botrice, botril! Na dan sv. birmenimate časa kupovati, zato kupite te spominke že prej v prodajalnah

**TISKARNE SV. CIRILA,  
MARIBOR — PTUJ**

Janeza Zigart. Pokojnik, ki je dosegel lepo starost 73 let, je bil zaradi svoje prijaznosti in postrežljivosti zelo priljubljen in spoštovan. Vsa komur je rad pomagal, posebno pri nesrečah pri živini ga bodo mnogi zelo pogrešali, saj je s svojimi bogatimi izkušnjami bil vedno rad na razpolago. Kot zaveden Slovenec in dober katolik je v boju za naša načela bil vedno odločno in neustrašeno ob strani naših prvoboriteljev pok. Pišeka, Lobnika in Hirtija. Bil je soustanovitelj in dolgoletni član načelstva naše posojilnice, eden prvih načelnikov našega takrat daleč okoli

roma odškodnini v znesku 600.000 frankov, na katero je bila občina po nekem požaru gozdov v okolici mesta obsojena leta 1922. Nobeden izmed meščanov pa ne mara te odškodnine priznati, zato nihče ne mara iti v mestni svet. Brez velikih davščin te globe ne bi bilo mogoče plačati, nihče pa si ne more nakopati odgovornosti za nove davke. Tako je mesto še danes brez župana in brez mestnega zastopstva, komisar, ki mesto upravlja, pa nima pravice razpisati novih davkov.

### Nepremišljeno

»Tako dolgo se ne boste izselili, dokler mi ne plačate zaostale najemnine!«

»O, to me veseli! Za zdavnaj si želim stalno stanovanje.«

»Gospodična!« je čez nekaj časa zaslišala iz druge sobe.

Vstala je in hitela k vratom.

»Prosim!«

»Naj prideta tisti ženski!«

»Saj sta že odšli!« je odvrnila gospodična, začudena nad tem, da odvetnik prej ni opazil, da je sama v pisarni.

»Zakaj pa ste ji pustili?«

»Ko sta slišali, da ste vi zagovornik Nine Matkas, sta rekli, da nimata tu nobenega opravka.«

»Kako to? Kdo sta bili?«

»Ena je bila mati Štefana Kmicic, ki ga je Nina obdolžila tistega umora.«

»Ka-aj?« je zavpil odvetnik. »Fantova mati je bila tu! In vi ste bili tako nespametni, da ste jo pustili proč?«

»Zakaj pa ne? To je vendar jasno, da ne morete zagovarjati obenem Nine in fanta!«

»Gos. neumna!« je še bolj zavpil Skanlon. »Ali vam ni prišlo na misel, da bi iz starke morda izvlekel kako besedo, ki bi jo mogel porabiti v prilog svoje varovanke?«

Tipkarica je začudeno strmelja vanj.

»Kaj zijate?«

V dekletu je zavrelo. Že prej je težko krotila ogorčenje, sedaj ga več ni mogla.

»Gospod Skanlon, vi ste satan!« je dejala s tresočim glasom.

»Res?« je vprašal odvetnik na pol začudeno, na pol šaljivo.

»Res! In prepričana sem, da boste v pekel prišli... Ko sem prišla k vam, sem mislila, da so odvetniki fini ljudje, ki jim je samo na tem, da branijo resnico in pravico. Kako bi mogla vedeti, da je to tako umazan poklic. Gre samo za ime in zaslužek. Prepričana sem bila, da bom pričala tega, kako boste zagovarjali nedolžne in nastopali zoper morilce. Toda, kaj vidim? Odkar sem pri vas, ste sedaj dobili prvi slučaj umora, pri katerem je brezvestna punčara mesarsko umorila človeka, ki jo je ljubil in bi zaslužila vislice. Vse mesto ve, kaka je, a vi jo hočete rešiti in uničiti fanta, ki najbrž ni nič kriv. Pa to še ni dovolj. Celotno fantovo matere bi radi izvlekli besede v prilog morilke. A ker je bila mati tako pametna, da je uvidela, da pri vas ne bo nič dosegla in je odšla, sem jaz neumna gos, ker je nisem pridržala. Hvala lepa za poklon! Gospod Skanlon, že prej me je dušil zrak vaše pisarne. Sedaj sem je sita. Dalje ne bom ostala.«

Tako hitro je govorila, da odvetnik ne bi prišel do besede, četudi bi jo hotel prekiniti. Spočetka se je smehljaj, a čez čas je smeh izginil z njegovih ustnic. Dekletove besede so bile preostre. A dasi je bil jezen, je sklenil, da bo na videz ostal miren. Ko je tipkarica utihnila, je nekam porogljivo vprašal:

»To je vse?«

(Dalje sledi)